

μας έμεις που δουλεύουμε και που δημιουργούμε. "Ας κάμουμε κ' οι δασκαλοι τὰ δικὰ τους, αν τούς είναι δυνατό. Είδεμή, ως σφαλοίζουμε τὸ στόμα, γιατί λειτουργούμε, είναι πίσσημη, άγια ώρα, και κάλλια μακριά να στέκονται—ώσπου να καταλάβουμε τὸ μεγαλειό τῆς στιγμῆς— από τὸν Ἑθνικό Ναό τῆς Ἰδέας.

26 τοῦ Ἀη Δημήτρη, 1905.

ΨΥΧΑΡΗΣ

Ο ΑΣΩΤΟΣ

Φίλτατε

Με τὸν «Ἀσωτο» μᾶς κατάφερες ἕνα δραματάκι πού ὅποιος τὸ διαβάσει δὲ θά βγῇ διόλου μετνωμένος. Τέτοιες ἀλήθειες μεστωμένες, παλληκαρίσιες μόνο ἀπὸ πέννα παλληκαρία σάν τῇ δικῇ σου μπορούσαν νὰ βγοῦνε. Δὲν ξέρω πόσοι τὸ διαβάσανε τὸ δράμα σου ἢ πόσοι θά τὸ διαβάσουνε. Ἐνα μόνο ξέρω πὼς ὁ σύλλογος τοῦ Βικέλα θά μπορούσε νὰ ξαγνιστῇ γιὰ ὅλες τῖς ἀμαρτίες του ἂν τύπωνε καὶ σκόρπιζε στὸ Πανελλήνιο τὸ δράμα σου, ἑθνικὸ ἀληθινὸ δράμα, πού πρέπει ὅλοι οἱ Ρωμιοὶ ἀπ' ὅζω νὰ τὸ μαθουνε γιὰ νὰ νοιώσουνε, ἄχ, τί θά πῇ πατριωτισμός καὶ πού φυτρώνει τὸ περίφημο αὐτὸ φυτό. Οἱ Δασκαλοὶ τέτοια βιβλία νὰ εἶχανε στὰ χέρια τους, ἐβλεπες μονομιᾶς πὼς ξαναζωντανεύει, πὼς θεριέει τὸ ψόφιο αὐτὸ κράτος. Μπόλιασε τὰ Ἑλληνόπουλά μας με τέτοιες ιδέες καὶ βλέπεις ὅστερα τί γενιὲς φτάνεις, τί ἀντόπουλα ξεπετιοῦνται, τί ἀνθὼι φυτρώνουνε μέσα ἀπὸ τὸ ὁμπιασμένο κορμὶ τῆς σημερινῆς Ρωμιόσύνης.

Τὴν ιδέα μόνο τοῦ δραματάτου σου κοιτάζω καὶ γι' αὐτὴνε μιῶ. Μὲ συνεπαίρνει θυμαρίου μυρουδιά σὰ διαβάζω τὸ δράμα σου. γίγαντας ριζώνεται ὁμπρός μου ὁ Γιάννης με τῇ σεμνῇ κι ἀντρίκια ρητορικῇ του, πού ἀντὶ νὰ ξαπλώσῃ κι αὐτὸς τὴν ἀρίδια του στοῦ Ζαχαράτου καταστρώνοντας σκέδια, πᾶει νὰ ποτίσῃ με τὸ τίμιο αἷμα του τὸ χῶμα τῆς Βουργαροπατημένης πατρίδας. Γιατί νοιώθει ὁ Γιάννης τί θά πῇ πατρίδα, ὅπως νοιώθει καὶ τί θά πῇ τιμὴ· οἱ ἄλλοι ξέρουνε μόνο νὰ κάνουνε μνημόσυνα, νᾶρνιούνται ὁμως τέσσερις δραχμὲς γιὰ τὸ Λαχεῖο τοῦ στόλου, καὶ νὰ κυνηγῶνε τῖς δοῦλες σάν τὸ Φωστήρα· ἂν τούς λείψῃ καὶ τίποτις, ξερνόουνε καὶ κάμπωσες βρисиές γιὰ τούς δημοτικιστάδες· κ' ἔτσι πιά καμαρώνουνε σάν τέλειοι πατριῶτες.

Ὅσο γιὰ τὴν τέχνη τοῦ ἔργου σου περισσότερο κάπως δέσιμο καὶ πλεξίμο τῆς ὑπόθεσης μοῦ φαίνεται πὼς θά γεννοῦσε σὲ μεγαλύτερο βαθμὸ τὸ δραματικὸ ἐνδιαφέρον. Λάθος ἐγὼ βρίσκω πὼς ὁ Γιάννης ξαναγυρίζει στὸ πατρικὸ του σπιτί εὐτὺς ἀπὸ τὴν πρώτη πράξη μετανιωμένος. Ἔτσι σὰ νὰ τελειῶνῃ τὸ δράμα πρὶν ἀρχίσῃ καλὰ καλὰ. Ὁ μετανιωμένος μαζί με τὴν ἀναχώρησή γιὰ τὴ Μακεδονία θά πηγαινανε καλύτερα στὸ τέλος τῆς τελευταίας πράξης, ἐνῶ στὴν πρώτη πράξη θά παρουσιαζότανε ρήτορας, παπαρδελάς πατριώτης ὁ Γιάννης, βουτηγμένος στὴν ψευτιά σάν τὸ Φωστήρα, κρατώντας στὰ χέρια του τὸ Βαγγέλιο πού δὲν πιστέβει.

Εἰδικὸς στὰ θεατρικὰ καὶ δραματικὰ δὲν εἰμαι, καὶ δὲ δυσκολεύουμαι νὰ παραδεχτῶ πὼς μπορεῖ καὶ νὰ γελιέμαι στῖς ιδέες μου. Καλὸ κακὸ ὅμως τὸ δράμα σου βρίσκω πὼς μόνο τέτοια ἔργα μᾶς χρειάζονται σήμερα, ἔργα δροσολοσμένα στὴν κολυμπήθρα τῆς Ἀλήθειας, δροσιὰ κι ἀνάσση στὸ

δριμύ λιοπύρι πού ἀπὸ τῖς τέσσερις ἄκρες φυσάει ξεραίνοντας κάθε ἐλπίδα πού κάνει νὰ μπουμπουκιάσῃ στὴ μαραμμένη τρανταφυλλιά.

Υἱοῦ 21 τοῦ Γεννάρη 1906

Δικός σου

ΚΩΣΤΑΣ ΠΑΡΟΡΙΤΗΣ

Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ

ΑΧΩΝΕΥΤΕΣ ΨΕΥΤΙΕΣ

Φίλε μου Νουμά,

Καθὼς καὶ ὁ ἴδιος ξέρεις πολὺ λίγο σκοτίζομαι γιὰ πολιτικὲς φάρσες. Μὰ εἶναι λίγος καιρὸς πού τόσο καλοσυνήθισανε στὰ ψέματα οἱ Ρωμαίικες ἐφημερίδες, πού κάθε μῖξ ἀγωνίζονται ἀγῶνα τιμῆς ποῖα νὰ προσπεράσῃ τὴν ἄλλη στὸ ρεκόρ τῆς ψευτικῆς σὲ βάρος πάντα τοῦ Λαοῦ, πού πολλές φορές παρὰ σῦρθηκε ὁ κακόμοιρος ἀπ' αὐτὲς καὶ πολὺ πικρὰ ἐπλήρωσε τέτοιες κουταμάρες.

Τὴν προπερασμένη βδομάδα ἡ «Ἀκρόπολη» θέλοντας νὰ καλοσυστήτῃ τὸν παλιὸ Νομάρχην μας κ. Παλαμᾶ (σάν τάχα νᾶγε ἀνάγκη ἀπὸ σύστατες Ρωμαίικων ἐφημερίδων) καὶ νὰ κακοσυστήσῃ τὴ διοίκηση τοῦ κ. Θεοτόκη, ἀκόμα δὲ νὰ ὑποβιβάσῃ τὴν ἀξία τοῦ παλιοῦ καὶ σημερινοῦ Νομάρχην μας κ. Μεταξᾶ, ἔγραψε με μεγάλα, μεγάλα γράμματα στὰ Ἀσωνικά τῆς ἑνᾶ τωρὸ ψέματα. Δηλαδή, ὅτι ὁ Παλαμᾶς ἐσύστησε σχολεῖο στῖς φυλακίς, ἐνῶ τέτιο σχολεῖο εἶναι χρόνια τώρα πού ὑπάρχει. Ὅτι κατέρριψε τὰ μικρόσπιτα πού ἀσκήμιζαν τὴν ἀποδοχὰ καὶ ὅτι ἔφτιασε καινούργιο σχέδιο μεγαλοπρεποῦς ταχυδρομείου, πρᾶματα καὶ ἔργατα πού ἀποφασίστηκαὶ ἀπὸ τὴν Ἀμερικανὴ Ἐπιτροπὴ ἐδῶ καὶ δύο χρόνια, στὴν ἐποχὴ τῆς Νομαρχίας Μεταξᾶ. Τρίτο ὅτι ἔκαμε ἐκθεση ὁ Παλαμᾶς «περὶ συμπυκνώσεως συγκοινωνίας μεταξὺ Βρινδησιῦ—Κέρκυρας—Πειραιῶς» πρᾶμα πού ἐδῶ καὶ τρία χρόνια ὁ κ. Θεοτόκης ἐσκέφτηκε καὶ στὴ Βουλὴ ἐπρότεινε με μιά σύμβαση πού δὲν ψηφίστηκε.

Καὶ τελευταῖο ἐμελέτησε ὁ κ. Παλαμᾶς ὅλα τὰ κληροδοτήματα τοῦ τόπου καὶ ἐτριγύρισε τὸ Νησί μας—δουλειὲς πού κάθε Νομάρχης μαζὶ με τὰ Ἀδερφάτα κάνει δυὸ καὶ τρεῖς φορές.

Μὰ ἡ «Ἀκρόπολη» μὴ γνωρίζοντας τί ἄλλο νὰ πῇ γιὰ τὴ μεταβολὴ τοῦ κ. Παλαμᾶ σάν ἀπόφθεγμα ἔγραψε στὸ τέλος «τί καταντοῦν λοιπὸν νὰ εἶναι οἱ Νομάρχαι; Ἀπλούστατοι ὑπότροφοι τοῦ Δημοσίου καὶ τίποτε ἄλλο» ἐνῶ σὲ τούτῃ τὴν περίστασι πού γελάστηκε, γιατί ἡ Κυβέρνησι τοῦ Θεοτόκη ἐχτιμώντας τὴν ἀξία καὶ τὴν περιωπὴ τῆς διοικήσεως τοῦ κ. Παλαμᾶ τὸν μετᾶθεσε στὴ δεύτερη ἐμπορικὴ πόλιν τοῦ Βασιλείου καὶ πολυανθρωπότερο Νομό, πρᾶγμα πού ὁ Δεληγιάννης μιά φορὰ δὲν τόκαμε, ἀλλὰ ἔδωκε με ἕνα διάταγμα τὰ παπούτσια σ' ἕνα τέτιον Νομάρχην, σάν τὸν κ. Παλαμᾶ.

Ἕνας ἀληθινὸς Κορφιότης.

ΣΚΗΝΗ ΑΠ' ΤΟ ΦΥΣΙΚΟ

Ἡ κουβέντα με δυὸ μαθητὲς μου, ὡς δώδεκα χρονῶν ὁ καθένας, ὁ Α. ἕνα πολὺ ἔξυπνο παιδί, ἀπ' τούς πρώτους τῆς τάξης, ὁ Β. πολὺ μέτριος.

Ὁ Α.—Ἐγὼ δὲν μπορῶ, Κύριε, νὰ καταλάβω,

γιατί τὸ ε, τὸ ε... γράφονται με πολλοὺς τρόπους, ε, οι, ει...

Ἐγώ.—Οἱ ἀρχαῖοι τὰ ἔγραψαν ἔτσι, γιατί τὰ ἐπρόφεραν ἀλλοιῶτικα τὸ καθένα. Ἐμεῖς, ἂν καὶ δὲ μᾶς χρειάζονται, δὲ θελήσαμε ν' ἀλλάξουμε τὴν ὀρθογραφία, ἔτσι, ἀπὸ σέβας.

Ὁ Α.—Δὲ θά ἦτανε καλλίτερον νὰ τὰ γράφαμε ὅλα με ἕναν τρόπο, νὰ μὴ βαρανίζόμαστε ἑμεῖς νὰ τὰ μαθαίνουμε;

Ὁ Β. (σθεναρώτερος).—Δὲ γίνεται, γιατί τότε τί ἀξία θά εἶχε ἡ φιλολογικὴ ἐπιστήμη;

ΔΑΣΚΑΛΟΣ

ΦΟΝΟΠΑΖΑΡΟ ΒΑΘΜΑΔΙΑΤΙΚΟ

Ἀπὸ Πέμπτη σὲ Πέμπτη

Υπουργὸς Ἑσωτερικῶν ὁ Ν. Καλογερόπουλος

Σκοτωμοί. Ἐπαρχίαι 18...κι ἀμὲν ἀμὲν!

Λαβωμοί. Ἀθήνα 10, Πειραιᾶς 7, Ἐπαρχίαι 17.

Κλειψιές. Ἀθήνα 2, Πειραιᾶς 3,

Ἀπαγωγές. Ἀθήνα 1, Πειραιᾶς 1, Ἐπαρχίαι 2.

Ο ΦΟΝΟΓΡΑΦΟΣ

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

κ. Ρολάν κτλ. Τὸ ποίημα πού μᾶς ἔστειλες δὲν εἶναι δικό σου· εἶναι ξένο καὶ πλιτὸ καὶ κατὰ λάθος, βίβλια, τὸ ὑπογράφεις.—κ. Στῆ. Λάθος τῆς «Πατρίδας» νὰ γράφει πὼς ὁ «Ἀσωτος» εἶναι ἔργο τοῦ κ. Γ. Τσούκπουλου. Ὁ διαπρεπὲς λόγιος θά θέλωσε βίβλια πού τοῦ φορτώσανε ἕνα τέτιο πρᾶμα στὴ ράχη του, μὰ ἑμεῖς χαρήκαμε γιατί ἂν ἡ «Πατρίδα» διόβαζε σωτὰ τὸνομα τοῦ συγγραφέα, οὔτε θά τὸν ἀνέμενε τὸν «Ἀσωτο». —κ. Κ. Μπ. Κούλουρη. Καλὸ, μὰ κοίταξε φτιάξτε κανένα ἄλλο ἀκόμα καλύτερο.—κ. Α. Φρ. Πάλι πεζὰ ποιήματα; Δὲ φροντίζεις νὰ πάρεις τὴν ἀδεια ἀπὸ τὸ Μητροπολίτη καὶ νὰ χωρίσεις τὰ πεζὰ ἀπὸ τὰ ποιήματα. Ἐνα τέτιο διαζύγιο πολὺ θά ὠφελήσῃ τὴ Μούσῃ σου. Πιστεφὲ μας.

ΜΙΑ ΔΡΑΧΜΗ

τὸ ἕνα, κ' ἕνα φρ. χρ. γιὰ τὸ ἐξωτερικὸ, πουλιοῦνται τὰ γραφεῖα μας τὰκόλουθα βιβλία:

Τοῦ Ψυχάρη «Ταξίδι» (σελ. 502) καὶ «Ὀνειρο τοῦ Γιαννίρη» (σελ. 268).

Τοῦ Πάλλη «Ἡλιος καὶ φεγγάρι» (σελ. 120) τοῦ Φωτιάδη Τὸ «Γλωσσικὸ ζήτημα καὶ ἡ ἐκπαιδευτικὴ μας ἀναγέννησι» (σελ. 405).

Τοῦ Ἐφταλιώτη «Ἱστορί τῆς Ρωμιόσύνης» σελ. 320 καὶ «Μαζώχτρα, Βρουκολακας κλπ.» (σελ. 269).

Τοῦ Ἐριμονα «Τῆς Ζωῆς» (σελ. 194).

Τοῦ Φιλάντα Γραμματικὴ τῆς Ρωμείκης γλώσσας (μέρ. Α') (σελ. 96).

Τοῦ Λόγγου «Δάφνης καὶ Χλόη» (χαρτοδεμένο) μεταφρ. Ἡλ. Βουτιερῆ (σελ. 86).

Τοῦ Εὐριπίδη «Μήδεια» μεταφρ. Γιάννη Περγαλιτῆ (σελ. 59).

Τοῦ Σοφοκλῆ Αἴας. Μετάφρ. Ζήσιμου Σιδερῆ (σελ. 61).

Τοῦ Χ. Ἀντρεάδη «Ὁ Μῆγ' Ἀλέξανδρος» (σελ. 192).

Τοῦ Δ. Π. Ταγκόπουλου «Ζωντανὸι καὶ Πέθαιμένοι» δράμα—«Ἡ Χρυσανθή» καὶ «Τάφος στὸ Γιαλὸ» δηγήματα (σελ. 78).

Ἡ ΙΛΙΑΔΑ, μεταφρασμένη ἀπὸ τὸν κ. Ἀλέξ. Πάλλη (σ. 416) δρ. 2 καὶ φρ. χρ. 2 στὸ ἐξωτερικὸ.

Ἡ «ΜΑΤΙΑ» τοῦ Γ. Ἀβάζου δρ. 1.50